

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری:

تیام خزاعی

نام آزمون: تکلیف فصل اول علوم و فنون دهم

تاریخ آزمون:

۱) حال و هوای کدام بیت با حال و هوای بیت زیر همانند است؟

«با ساریان بگویند احوال آب چشمم تا بر شتر نبندد محمل به روز باران»

- ۱) گر پاسبان گوید که هی بر او بریزم جام می
- ۲) دیده سیر است مرا جان دلیر است مرا
- ۳) ز گریه مردم چشم نشسته در خون است
- ۴) ز سَم ستوران در آن پهن دشت
- دربان اگر دستم کشد من دست دربان بشکنم
- زهره شیر است مرا زهره تابنده شدم
- بین که در طلبت حال مردمان چون است
- زمین شش شد و آسمان گشت هشت

۲) کدام گزینه با متن زیر ارتباط معنایی ندارد؟

«دو کس رنج بیهوده بردند و سعی بی فایده کردند: یکی آن که اندوخت و نخورد، و دیگر آن که آموخت و نکرد.»

- ۱) چو کسب علم کردی در عمل کوش
- ۲) علم چندان که بیشتر خوانی
- ۳) آن تهی مغز را چه علم و خبر
- ۴) درخت تو گر بار دانش بگیرد
- که علم بی عمل زهریست بی نوش
- چون عمل در تو نیست نادانی
- که بر او هیضم است یا دفتر
- به زیر آوری چرخ نیلوفری را

۳) در کدام گزینه، آرایه ادبی تکرار وجود دارد؟

- ۱) چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد
- ۲) گفت در این معرکه یکتا منم
- ۳) مخور طعمه جز خسروانی خورش
- ۴) کنون رود خلق است دریای جوشان
- بیداد ظالمان شما نیز بگذرد
- تاج سر گلبن و صحرا منم
- که جان یابدت زان خورش، پرورش
- همه خوشه خشم شد خرمن من

۴) در کدام بیت، «تکرار» وجود ندارد؟

- ۱) به خون گر کشی خاک من، دشمن من
- ۲) به اندیشه نیاید این بیان راست
- ۳) گفت زنهار اگر چه بد کردم
- ۴) بارها از تو گفته‌ام از تو
- بجوشد گل اندر گل از گلشن من
- تو منگر پس نه پیش و چپ ولی راست
- در بد من مبین که خود کردم
- بارها از تو، بارها از تو

۵) نوع ادبی کدام گزینه با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- ۱) چنانت بگویم به گرز گران
- ۲) چو فردا برآید بلند آفتاب
- ۳) میازار موری که دانه کش است
- ۴) بزد دست سهراب چون پیل مست
- که پولاد کوبند آهنگران
- من و گرز و میدان و افراسیاب
- که جان دارد و جان شیرین خوش است
- برآوردش از جای و بنهاد پست

۶) مفهوم محوری بیت زیر چیست؟

به دل می‌گفت با دل نیست بازی کنون باید به کارم حیل‌سازی

- ۱) سرانجام شوم حیل‌گری
- ۲) اهمیت دل نسبت به دیگر اعضای بدن
- ۳) سرانجام دروغ‌گویی
- ۴) پنهانی سخن گفتن

۷ اگر بیت‌های زیر از میانهٔ یک شعر انتخاب شده باشند، کدام گزینه در قالب مثنوی سروده شده است؟

- ۱ از صدای سخن عشق ندیدم خوش‌تر
- ۲ که تواند که دهد میوهٔ الوان از چوب؟
- ۳ هست از پس پرده گفت و گوی من و تو
- ۴ زبان دان مرد را زان نرگس مست
- ۱ یادگاری که در این گنبد دوآر بماند
- ۲ یا که داند که برآرد گل صد برگ از خار
- ۳ چون پرده برافتد نه تو مانی و نه من
- ۴ زبانی ماند و آن دیگر شد از دست

۸ کدام گزینه با سایر ابیات تناسب معنایی ندارد؟

- ۱ صبر کن ای دل که صبر سیرت اهل صفاست
- ۲ به صبر از کارها بیرون رود بند
- ۳ گر صبر کنی به صبر بی‌شک
- ۴ گر بردبار باشم و هشیار و نیک‌مرد
- ۱ چارهٔ عشق احتمال، شرط محبت وفاست
- ۲ شود نی، شگر و شگر شود قند
- ۳ دولت به تو آید اندک‌اندک
- ۴ دشمن گمان برد که بترسیدم از نبرد

۹ مفهوم حذف بیت «حدیث دل حدیثی بس شگفت است / که در عالم حدیثش در گرفته است» چیست؟

- ۱ ارزشمندی عشق
- ۲ بی‌همتایی عشق
- ۳ جهان شمول بودن عشق
- ۴ سختی عشق

۱۰ در کدام گزینه آرایهٔ تشخیص دیده نمی‌شود؟

- ۱ دانی که چنگ و عود چه تقریر می‌کنند
- ۲ صبحدم از عرش می‌آمد خروشی عقل گفت
- ۳ دل که از ناوک مژگان تو در خون می‌گشت
- ۴ رندان تشنه لب را آبی نمی‌دهد کس
- ۱ پنهان خورید باده که تعزیر می‌کنند
- ۲ قدسیان گویی که شعر حافظ از بر می‌کنند
- ۳ باز مشتاق کمانخانه ابروی تو بود
- ۴ گویی ولی شناسان رفتند از این ولایت

۱۱ در کدام گزینه واژه‌ای کهن دیده می‌شود؟

- ۱ یکی دیگر بیامد گفت این دم
- ۲ که گر صیاد بیند هم چنینم
- ۳ زبانش را برید آن مرد، ناگاه
- ۴ حدیث دل، حدیثی بس شگفت است
- ۱ زبان او به کار آید مرا هم
- ۲ دهد حالی به گازر پوستینم
- ۳ نکرد از بیم جان یک ناله روگاه
- ۴ که در عالم حدیثش در گرفته است

۱۲ کدام گزینه، دارای «واج آرایه» صامت نیست؟

- ۱ رشتهٔ تسیبج اگر بگسست، معذورم بدار
- ۲ صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را
- ۳ مرا در خانه سروی هست کاندرا سایهٔ قدش
- ۴ شهرهٔ شهر مشو تا نهم سر در کوه
- ۱ دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود
- ۲ که سر به کوه و بیابان تو داده‌ای ما را
- ۳ فراغ از سروبستانی و شمشاد چمن دارم
- ۴ شور شیرین منما تا نکنی فرهادم

۱۳ در کدام بیت، «واج آرایه» مشهود نیست؟

- ۱ جان بی جمال جانان جهان ندارد
- ۲ هرگز حدیث حاضر غایب شنیده‌ای؟
- ۳ شور شراب عشق تو، آن نفسم رُود ز سر
- ۴ من بستهٔ دام تو، سرمست مدام تو
- ۱ هر کس که این ندارد، حقاً که آن ندارد
- ۲ من در میان جمع و دلم جای دیگر است
- ۳ کاین سر پر هوس شود خاک در سرای تو
- ۴ آوخ که چه دام است این؟ یارب چه مدام است آن؟

۱۴ آهنگ و موسیقی شعر در کدام گزینه با مضامین حماسی سازگار است؟

- ۱ ای سرو حدیقهٔ معانی
- ۲ ما ز یاران چشم یاری داشتیم
- ۳ بخواهد هم از تو پدر کین من
- ۴ ناگهان پرده برانداخته‌ای یعنی چه
- ۱ جانی و لطیفهٔ جهانی
- ۲ خود غلط بود آنچه می‌پنداشتیم
- ۳ چو بیند که خاک است بالین من
- ۴ مست از خانه برون تاخته‌ای یعنی چه

۱۵ کدام گزینه از لحاظ آهنگ و موسیقی با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

۱ زندگی شد من و یک سلسله ناکامی‌ها	۲ زنگی شد من و یک سلسله ناکامی‌ها
۳ بس که با شاهد ناکامی‌ام الفت‌ها رفت	۴ شادکامم دگر از الفت ناکامی‌ها
۵ آمدی جانم به قربانت ولی حالا چرا	۶ بی وفا حالا که من افتاده‌ام از پا چرا
۷ از کوری چشم فلک امشب قمر اینجاست	۸ آری قمر امشب به خدا تا سحر اینجاست

۱۶ شعر و موسیقی هر دو برای برانگیختن به کار می‌روند.

- ۱ اندیشه ۲ حس و حال عاطفی ۳ حس و حال معنوی ۴ ریشه وطن‌دوستی

۱۷ باتوجه به موارد زیر، هر جمله به ترتیب در کدام قلمرو جای می‌گیرد؟

الف) بهره‌گیری از تمثیل برای بیان مفهوم غفلت انسان

ب) هوشیاری و پرهیز از خوشی‌های زودگذر

پ) کاربرد واژه کهن به جای واژه امروزی

۱ قلمرو فکری - قلمرو فکری - قلمرو زبانی	۲ قلمرو فکری - قلمرو فکری - قلمرو ادبی
۳ قلمرو ادبی - قلمرو فکری - قلمرو زبانی	۴ قلمرو ادبی - قلمرو ادبی - قلمرو ادبی

۱۸ باتوجه به عبارت زیر کدام گزینه به قلمرو زبانی متن مربوط نیست؟

«پیش خویش، زنبورخانه‌ای و قدری شهد یافت، چیزی از آن به لب بُرد، از نوعی در حلاوت آن مشغول گشت که از کار خود غافل ماند و نه اندیشید که پای او بر سر چهار مار است و نتوان دانست که کدام وقت در حرکت آیند، و موشان در بریدن شاخ‌ها، جدّ بلیغ می‌نمایند.»

۱ کاربرد یک واژه با نشانه جمع «ان»	۲ جدانویسی نشانه منفی‌ساز فعل
۳ ترکیب «زنبورخانه» به معنای «لانه زنبور»	۴ کاربرد مراعات‌نظیر میان «مار و موش»

۱۹ باتوجه به متن زیر در کدام گزینه نکته زبانی نوشته نشده است؟

«پس، من دنیا را بدان چاه پرآفت، مانند کردم و موشان سپید و سیاه و مداومت ایشان بر بریدن شاخ‌ها بر شب و روز، آن چهار مار را به طبایع که عماد خلقت آدمی است و هرگاه یکی از آن در حرکت آید، زهر قاتل باشد، و چشیدن شهد و شیرینی آن را مانند کردم به لذات این جهانی.»

۱ کاربرد کلمه «قاتل» در معنای کشنده برای غیرانسان	۲ کاربرد «شهد» در معنای «عسل»
۳ کاربرد تشبیهات ساده	۴ کاربرد کلمه «موش» با نشانه «ان»

۲۰ مفهوم بیت: «بند سکوت هیچ‌که از لب بی هنر مجوی / قابل مَهر کی شود شیشه که بی شراب شد» کدام است؟

۱ نادان جز سکوت، راهی ندارد.	۲ خاموشی، نشان دانایی است.
۳ نادان، نمی‌تواند حرف حق را بپذیرد.	۴ خاموشی و سکوت جاهلان، دلیل انکار حق است.

۲۱ کدام گزینه درست است؟

۱ وسیله ادراک وزن، زبان است.	۲ وزن بیرون از ذهن کسی که آن را در می‌یابد، وجود ندارد.
۳ اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر، وزن است.	۴ عاطفه، احساسی است که از ادراک نظم حاصل می‌شود.

۲۲ موسیقی و وزن کدام بیت، لحن حماسی را به وجود آورده است؟

۱ گوئی که بمیر در غم زار	۲ هستم ز غم تو اندرین کار
۳ دیوی است کودکی، تو به دیوی بر	۴ گر دیو نیستی، ز چه مفتونی؟
۵ نبینی که با گرز سام آمدست	۶ جوانست و جویای نام آمدست
۷ بخاصه اکنون کز سنگ خاره لاله دمید	۸ ز لاله کوه چو دیبای لعل شد هموار

۲۳ کدام بیت آهنگ و ضربی حماسی ندارد؟

۱	میان سپاه اندر آمد چو گرد	سران را سر از تن همی دور کرد
۲	ز شست صدق گشادم هزار تیر دعا	ولی چه سود یکی کارگر نمی آید
۳	عدو را به الطاف گردن بند	که نتوان بریدن به تیغ این کمند
۴	به جنگ تو آیم بسان پلنگ	که از کوه یازد به نخجیر چنگ

۲۴ کدام بیت از لحاظ وزن و آهنگ با دیگر ابیات متفاوت است؟

۱	پای فرشته چون مگس برده فرو در انگبین	خنده که شهد ریخته در ره گفت و گوی تو
۲	ای تشنگان ای تشنگان امروز سقایی کنم	وین خاکدان خشک را جنت کنم کوثر کنم
۳	مطرب یاران برفت ساقی مستان بخت	شاهد ما برقرار مجلس ما بر دوام
۴	نخواستم که بگویم حدیث عشق و چه حاجت	که آب دیده سرخم بگفت و چهره زردم

۲۵ کدام بیت از لحاظ موسیقی و آهنگ کلام، حالت شاد و طرب انگیز ندارد؟

۱	هر لحظه بخروشانترم برجسته و جوشانترم	چون عقل بی پر می پرم زیرا چو جان بالایم
۲	اگر کفر و گنه باشد و گر دیو سیه باشد	چو زد بر آفتاب او یکی بدر منیر است او
۳	خوبی جمله شاهدان مات شد و کساد شد	چون بنمود ذره ای خوبی بیکران تو
۴	گذشت و سوختم از انتظار و باز ندید	درین دیار مگر رسم باز دیدن نیست؟